

Egy úri szabó és kétszer száz tű hossza

Hubert Éva: Édesapánk hányattatásai 1934-ben és 1944/45-ben (14. rész)

Édesapánk, Huber (későbbi névmódosítással: Hubert) Mihály (1909–1972) Szenttamáson született, a családja később Zentára költözött, és itt ismerkedett meg majdani feleségével, Nagy Matilddal, az édesanyánkkal. 1934-ben, úri szabó lévén, zágrábi jó munka reményében gyalog indult el Zentáról Zágrábba. Szüleink 1939-ben már Zentán voltak, itt született meg László fiuk, a bátyám (1939–2011). Valószínű, hogy frakkot és szmokingot a háborús években sem kellett varrni, így úri szabó apánk gondnok és házi szabó lett a leventeparancsnokságon. 1944 októberében indult újra megjárni a száz tű hosszát, s erről naplójában (3 füzetben) számolt be.

XII. Élmények

Nem is tudom, miért írtam ezt a címet ide... Élményeim csak bús emlékek, melyek valaha talán csak ködképpé válnak. Mit írjak ide? Azokat a kínokat, amelyeket a lelkemben átéltem immár két hónap alatt? (...) Úgy van az ember a meneküléssel is, mint a kórházzal: első nap érezzük a szagot, később megszokjuk, és nem érezzük. Menekülésnél is: először kétségbe van esve az ember, öngyilkosságra gondol, azután közönyös-

hova menni. Megtudtuk, hogy Pápa a végső úti céljuk, oda kell mennie a rendőrségnek. (...) Délben a kegyes nővéreknél ingyen ebédet kaptunk, majd szállás után mentünk magunknak és lovainknak. Megaludtunk, és 4-en déli egy órakor továbbindultunk most már végső

EZ AZ EMLÉKKÉP IS EGY VAGONNÁL KÉSZÜLT. JOBBRÓL AZ AJTÓ „FÉLFÁJA” MELLETT FÖLÜL ÉDESANYÁNK KUKUCSKÁL..., ALATTA HANÁKNÉ ÉS MELLETTÉ HANÁK, SZÜLEINK JÓ BARÁTAI

sé válik, majd elfásul egészen. Megszokja, és nem törődik a napokkal, az étellel, a sorsával... Csak ha eszembe jut a családom, ez ráz fel a közönyből. (...)

Farkas tiszthelyettes Sarolta lánya 25–30 kilométert gyalogol velem éjszaka a kocsni után tréfálva, beszélgetve. Ha egy olyan ember, mint én, aki tele volt barátokkal és társasággal, akikkel társas életet élt, belecsöppen az egyedüllétbe, barátai, családja nélkül, szerteitől távol, milyen jólesik neki egy pajtás, egy vig kedélyű, félig gyermeklány, aki megértően vele sír, vele nevet, és vigasztalja bús hangulatában...

Azután Siófok, s eljön a búcsúzás ideje. Sírt Sarolta, sírt az édesanyja, aki nekem anyámat pótolta, sírtam én is, mert ők tartották fenn a kapcsolatot bennem veletek. Sarolta ismert téged is, Lacikámat is, és sokszor felvetette: „Szegény felesége és kicsi fia gondol-e magára?”

XIII. Siófok–Veszprém

December 3-án délelőtt fél 11-kor értünk Veszprém alá, de bemenni nem lehetett, mert riadó volt. Csak 12 órakor tudtunk bemenni. Az eső állandóan szemerkélt. Fölkerestük a zentai különítményt, és nagy szomorúságot tapasztaltunk, mivel sokuknak már nem volt

állomáshelyünkre. Még a déli órákban hallottuk, hogy az oroszok Siófokot is elhagyták, és közelednek Veszprém felé. Általában az volt az egész menetelésben a látszat, mintha egymást kergettük volna az oroszokkal. (...)

XIV. Végcél

Este 7 órakor, 30 km út után Balatonyöpes faluba értünk, itt meg-aludtunk, reggel fél 9-kor indultunk tovább. 12-kor Jánosházára értünk, és egyik vendéglőben abrakoltattunk, és pihenőt tartottunk. Ide jött be a zentai leventeparancsnok, Ertsey főhadnagy és Patócs főhadnagy (utközben léptették elő!). Tőlük megtudom, hogy az állomáson veszteglő tehervonaton utaznak a zentai leventék Felsőiszkázra. Kirohantunk az állomásra, de nemigen tudtunk velük beszélni, mert a vonat indulóban volt. Itt volt Balla őrmester, Nagy R. László, Kajári M. és még egy pár levente, akiknek a nevét hirtelen nem tudtam megjegyezni, mert olyan kitörő és lelkes örömmel ugráltak le a már mozgó vonatról, és nyakamba ugráltak, csókoltak: „Gondnok úr, gondnok úr!” De már azonnal vissza is ugráltak, mert a vonat ment...

(A parancsnokok hívták, hogy menjen ő is velük, de „én nem találtam elég üdvösnek ezt”. Celldömlök érintésével december 5-én este 9-kor érkeztek meg a Kenyeri közeli Királykút majorba, Tóth Ferenc rendőr atyái birtokára.)

Ez (Királykút) egy 110 holdas uradalmi birtok, major, békeidőben igen csendes, eldugott fészek lehetett, de ilyen háborús helyzetben bizony sok meglepetést tartogatott részükre...

(Folytatjuk)